

OBSAH

Kapitola 1

Předmluva. Vytyčuje se námět, o kterém se bude pojednávat. Srovnání dobrých mravů s jinými vynikajícími ctnostmi. Poučení obsažená v traktátu jsou užitečná a lze se jim snadno naučit. 7

Kapitola 2

V čem spočívá nevychovanost. Jaké způsoby jsou lidem nepříjemné. Rozlišují se podle toho, kterou oblast duševního života dráždí. 15

Kapitola 3

Začíná se hovořit o tom, co se protiví smyslům a jejich prostřednictvím obrazotvornosti a někdy též lidským zálibám. 18

Kapitola 4

Na důkaz, že nesmíme přehlížet maličkosti, vypráví autor, co řekl pan Galateo z pověření veronského biskupa hraběti Ricciardovi. 27

Kapitola 5

Pojednává znovu o zlozvycích, které urážejí smysly. 34

Kapitola 6

Nežli autor začne mluvit o tom, co se nelíbí lidským sklonům, vysvětluje napřed, že lidé projevují ve vzájemném styku nejrozmanitější záliby. Co se těmto zálibám přičí, toho se musíme vyvarovat, neboť tím naznačujeme, že si společnosti málo vážíme. 40

Kapitola 7

Jak se oblékat, abychom nedávali
najevo neúctu k ostatním. 46

Kapitola 8

O lidech, kteří kazí zábavu, o věčných
nespokojencích a podivínech. Jak pro-
tivná je pýcha a všechno, co pýchou
zavání. 52

Kapitola 9

Jak nás svéhlavost připravuje o přízeň.
Musíme dávat lidem na srozuměnou,
že je milujeme a že nám záleží na jejich
náklonnosti. 62

Kapitola 10

O tom, co se přičí zálibám našich bliž-
ních. O potěšení a rozptýlení, která
společnost hledá v družných hovorech a

zejména o lidech urážlivých a zhýčkaných. 68

Kapitola 11

O čem nemáme ve společnosti mluvit, abychom nebudili nelibost. 73

Kapitola 12

Důrazně se odsuzuje zvyk vyprávět ve společnosti, co se komu zdálo. 81

Kapitola 13

O lžích, vychloubání a falešné pokoře. Jak jsou lidem protivné a jak se jich musíme vystříhat. 87

Kapitola 14

O ceremoniích. Proč se jim tak říká, v čem spočívají a jak si při nich máme počínat. 98

Kapitola 15

Rozlišujeme tři druhy ceremonií. Ty, které slouží našemu prospěchu, jsou zcela nedůstojné řádně vychovaného muže. 106

Kapitola 16

Ceremonie z povinné úcty nemáme nikdy opomíjet. Naléhavost a síla zvyku. Opatrnost, s níž je třeba postupovat. Výstřelky znamenají pochlebování, nedůstojné šlechtného muže. Představují třetí druh ceremonií, podnikaných z méněcennosti. Jak je pochlebenství nechutné a odpuzující. 109

Kapitola 17

O jiných nicotných a zbytečných ceremoniích. Jsou projevem neschopnosti a nízké povahy. 130

Kapitola 18

O pomluvách, o odporování jiným,
o udílení rad a vytýkání chyb. To všechno
nás popuzuje. 135

Kapitola 19

Je třeba se stůj co stůj vystříhat posměšků.
Jaký je rozdíl mezi posmíváním a šprýmem.
Dva druhy vtipů. Nedělej vtipy,
které urážejí. 145

Kapitola 20

Mluví se především o vtipech. Musí být jemné
a duchaplné. Jsou plodem bystrého ducha.
Nemá se o ně pokoušet, komu chybí
přirozené vlohy. Jak se můžeš přesvědčit,
dovedeš-li roztomile vtipkovat. 156

Kapitola 21

O vyprávění delších příběhů. Jaká pravidla nutno dodržovat, aby bylo zábavné a líbilo se posluchačům. 166

Kapitola 22

Při každém hovoru musí být naše slova jasná a vyjadřovat svůj pravý smysl. Je lépe mluvit vlastním nářečím než cizím. Nutno se vystříhat hrubých a oplzlých slov. Zvykej si mluvit klidně a uhlazeně, bez drsných a neladných způsobů. 174

Kapitola 23

Další poznámky o uhlazené řeči. Nežli promluvíš, dobře si rozmysli, co chceš říci. Jak modulovat hlas. Slova musí být vhodně uspořádaná. Neužívejme obrátů příliš slavnostních, ani drsných a vul-

gárních. Přednes musí být klidný a umírněný. 193

Kapitola 24

O mnohomluvných. O těch, kdo chtějí mít ustavičně slovo a skáčou do řeči jiným. O chybách, jichž se v tom ohledu dopouštíme. Není oblíben, kdo stále mluví, ale ani ten, kdo stále mlčí. 202

Kapitola 25

Autor vypráví o jednom sochaři a omlouvá se, že sám neumí, čemu chce naučit jiné. Vyzývá pak čtenáře, aby si osvojili dobré mravy už v mladém věku. Vysvětluje znamenité vlastnosti rozumu a sílu, s jakou bojuje proti vrozeným sklonům. 211

Kapitola 26

Člověk touží po kráse a harmonii. V čem

spočívá krása. Krásné může být nejen lidské tělo, ale i každá řeč nebo jednání. 226

Kapitola 27

Věci, nepříjemné smyslům a sklonům, nelíbí se ani rozumu. 232

Kapitola 28

Způsobný člověk si musí ve všem počínat roztomile a řádně. Hanebné jsou především neřesti a nutno se jich vystříhat. O dalších věcech, v nichž je třeba dbát vkusu, a zejména oblékání.

236

Kapitola 29

O nezpůsobech, jichž se lidé dopouštějí u stolu. Při té příležitosti se také odsuzuje nemírné pití. 250

Kapitola 30

Stručná zmínka o mnoha dalších nepěkných a neslušných způsobech a zvycích, kterých je třeba se vyvarovat.

262

POZNÁMKA O AUTOROVĚ 270